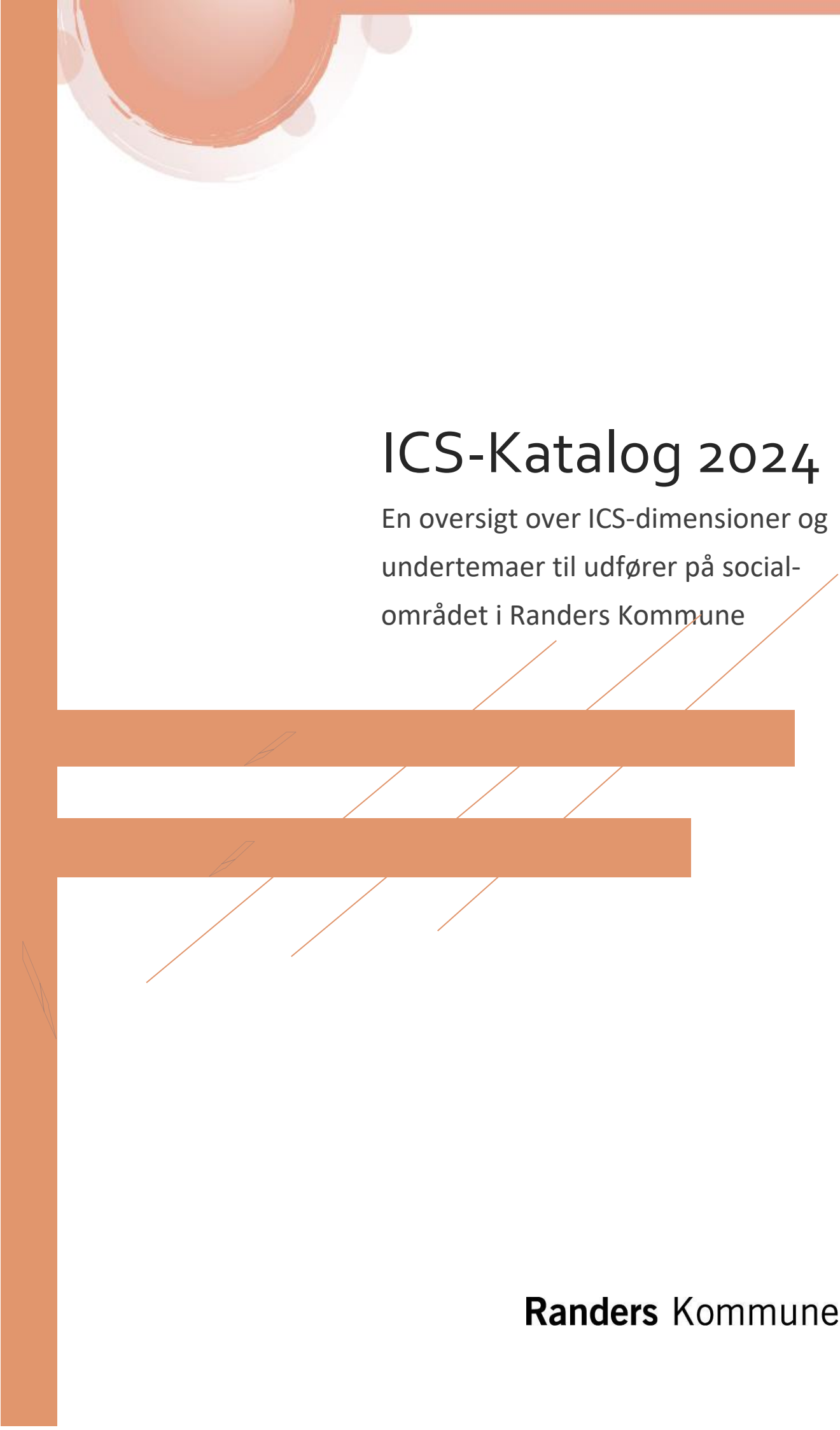

ICS-Katalog 2024

En oversigt over ICS-dimensioner og
undertemaer til udfører på social-
området i Randers Kommune

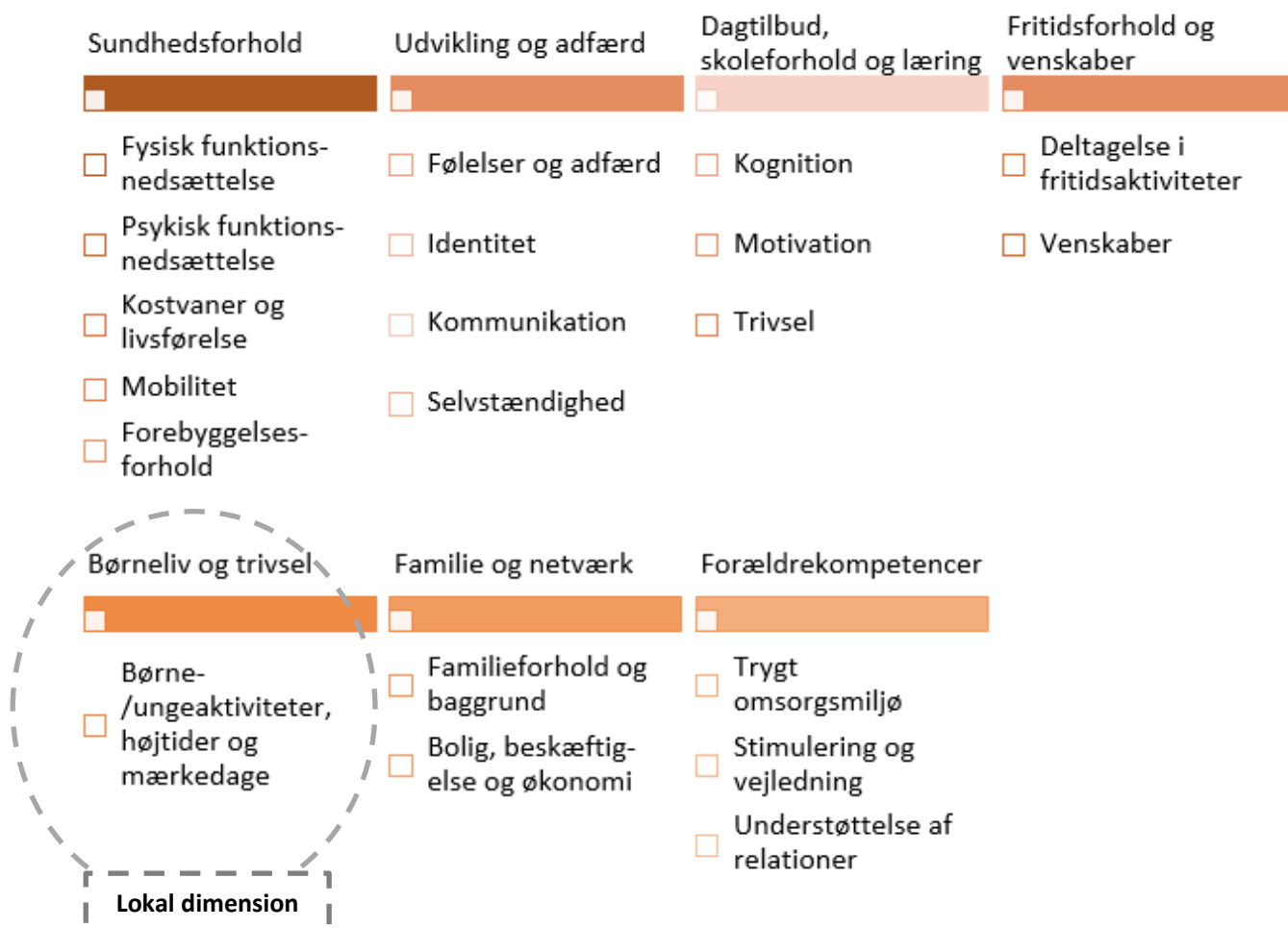
Randers Kommune

OVERSIGT OVER ICS-DIMENSIONER OG UNDERTEMAER

Denne oversigt præsenterer dimensioner fra den socialfaglige sagsbehandlings- og udredningsmetode "Integrated Children's System" (ICS), der er udviklet for at støtte myndigheds socialfaglige arbejde med børn og unge, der har brug for særlig støtte i tilværelsen, samt deres familier. ICS anvendes desuden af udfører til at gennemføre en systematisk dokumentation på barnets tilstand og udvikling i et helhedsorienteret perspektiv. For en nærmere introduktion til ICS og anvendelsen deraf, henvises der til (Socialstyrelsen 2018): Kvalitet i sagsbehandlingen - En håndbog i anvendelse af ICS og udredningsværktøjet.

Denne oversigt fungerer som opslagsværk til at opnå hurtig klarhed over de forskellige dimensioner ved dokumentation af barnets adfærd, udvikling (fx i forbindelse med indsats- og delmål) og/eller den sociale indsats. Nedenfor findes et overblik over de forskellige dimensioner og undertemaer, hvor de følgende sider vil præcisere definitionen deraf. En lokal dimension er tilføjet ICS i form af "Børneliv og trivsel" med henblik på at synliggøre aktiviteter, der bidrager til det gode børneliv.

ICS-dimensioner:

ICS – Sundhedsforhold

Med dimensionen '**Sundhedsforhold**' sættes fokus på barnets fysiske og psykiske sundhedstilstand. Det kan fx omhandle barnets eventuelle fysiske eller psykiske sygdomme og/eller diagnoser. Det kan omhandle barnets aktivitet i hverdagen samt barnets søvn, herunder søvnængde og sovemønstre. Hvis barnet har en funktionsnedsættelse, er sundhedsforhold centrale for afdækningen af omfanget og indholdet af funktionsnedsættelsen. Dimensionen indeholder også kostvaner, hvilken ernæring barnet får, samt om ernæringen har effekt på barnets sundhedstilstand. Dimensionen omhandler desuden barnets mobilitet og motorik samt forebyggelsesforhold, som dækker over, om barnet kommer til de nødvendige tandlæge- og lægebesøg, og om barnet får de anbefalede vaccinationer.

(Note: Vær obs på at *hvis* der ligger en sundhedsplan på barnet/den unge, vil det oftest være der dokumentationen skal ligge, med mindre at der er tale om et indsatsmål/delmål).

	Undertema	Hjælpetekst
	Fysisk funktionsnedsættelse	Fysisk funktionsnedsættelse er funktionsnedsættelse i kroppens anatomi eller kroppens funktion, eksklusive de mentale funktioner. Her forstås de faktuelle forhold vedrørende barnets fysiske funktionsnedsættelse. Der kan for eksempel afdækkes forhold vedrørende syn og hørelse samt kroniske lidelser, eller der kan dokumenteres diagnoser fra for eksempel praktiserende læge, speciallæge eller hospital, som har betydning for den samlede udredning.
	Psykisk funktionsnedsættelse	Psykisk funktionsnedsættelse er funktionsnedsættelse i de mentale funktioner. Her registreres faktuelle forhold vedrørende et barns psykiske funktionsnedsættelse. Der kan dokumenteres diagnoser eller registreres forhold vedrørende barnets kognitive funktion, for eksempel i forhold til børn med udviklingsforstyrrelse, herunder børn med opmærksomhedsforstyrrelser eller autismespektrumforstyrrelse. Der kan også være tale om psykiske lidelser hos barnet som for eksempel angst, depression, personlighedsforstyrrelse, spiseforstyrrelse med videre.
	Mobilitet	Mobilitet vedrører barnets bevægelse og færden. Her kan afdækkes barnets motorik og mobilitet samt ressourcer og barrierer i forhold til for eksempel barnets motoriske udvikling, og om denne er alders-svarende. Det gælder både grov- og finmotorik, herunder at afdække ressourcer og udfordringer i forhold til at fastholde eller forbedre funktionsniveauet. Det kan være relevant at afdække, hvordan barnets funktionsnedsættelse påvirker muligheden for at færdes selvstændigt eller med støtte, samt om barnet kan benytte offentlige transportmidler eller cykel, kan finde vej eller forstå trafikken.

Kostvaner og livsførelse	Kostvaner og livsførelse vedrører barnets indtagelse af fødevarer og sammensætning af kost samt øvrige livsstilsbetingede forhold, der påvirker barnets sundhed. Her kan afdækkes relevante forhold vedrørende barnets spisevaner, ernæringsmæssige situation, hvis for eksempel barnet har udfordringer med at indtage næring, har synkebesvær eller udfordringer med andre forhold vedrørende måltider, ernæring og kostvaner. Der kan ligeledes afdækkes barnets døgnrytme, søvnmønster eller andre forhold vedrørende barnets søvn og hvile samt øvrige livsstilsforhold som for eksempel motion/fysisk aktivitet, rygning, alkohol, og euforiserende stoffer.
Forebyggelsesforhold	Forebyggelsesforhold vedrører forebyggelse af sundhedsproblemer, der specifikt vedrører barnets helbred. Her afdækkes, om barnet har gennemført lægeundersøgelser, vaccinationer og tandlægebesøg med videre, samt eventuel årsag til fravalg af dette. Her afdækkes ligeledes barnets forebyggelses- eller beskyttelsesmæssige situation i relation til egen sundhed. Det kan for eksempel være relevant at afdække, om barnet og familien i forbindelse med sygdom eller funktionsnedsættelse oplever at få den fornødne hjælp, og om det opleves muligt at overholde eventuelle behandlinger med videre. Der kan også være eksempler på, at barnets funktionsnedsættelse kan gøre det vanskeligt at gennemføre for eksempel læge- og tandlægebesøg eller behandlinger. Her kan også være tale om, at barnet har brug for særlig kost eller diæter i relation til sundhedsproblemer.

ICS - Udvikling og adfærd

Med dimensionen '**Udvikling og adfærd**' sættes bredt fokus på de følelses- og adfærdsmæssige aspekter af barnets liv. Det omhandler barnets psykiske grundstemning og tilstand samt oplevelse af tryghed og stabilitet i forhold til de primære omsorgspersoner samt barnets evne til at skabe relationer til forældre eller andre omsorgspersoner. Dimensionen omhandler barnets temperament og selvkontrol samt evne til at aflæse sociale koder og tilpasse sig forskellige situationer. Dimensionen omhandler forholdet mellem 'det ydre' og 'det indre', det vil sige om forholdet mellem, hvordan barnet ser sig selv, og den måde, barnet bliver set af andre.

Undertema	Hjælpetekst
Følelser og adfærd	Følelser og adfærd vedrører barnets følelsesmæssige tilstand, adfærd i forhold til for eksempel temperament, sindsstemning og selvkontrol, evne til empati, mentalisering samt tilknytning til omsorgspersoner. Derudover om barnet selv kan give udtryk for sine følelser.
Identitet	Identitet vedrører barnets opfattelse af at være i overensstemmelse med sig selv og sin omverden. Det handler om barnets selvopfattelse, sociale fremtræden og tilhørsforhold.
Kommunikation	Kommunikation vedrører barnets evne til at fremsætte meddelelser, forstå meddelelser, at kunne samtale og være i dialog med andre samt anvende kommunikationshjælpemidler og -teknikker, for eksempel telefon og computer eller teknikker som for eksempel punktskrift til blinde, mundaflæsning, tegnsprog og tegn til tale.
Selvstændighed	Selvstændighed vedrører barnets evne til at forholde sig til og handle uafhængigt af andre. Det handler om barnets evne til risikohåndtering, at kunne udføre almindelige opgaver og honorere krav samt at varetage egenomsorg.

ICS - Dagtilbud, skoleforhold og læring

Med dimensionen '**Dagtilbud, skoleforhold og læring**' sættes fokus på barnets læring og trivsel i den institutionelle sammenhæng, som barnet er en del af i dagligdagen. Der er fokus på, om barnet befinder sig godt i daginstitution eller skole, herunder om barnet er en del af det faglige og sociale fællesskab. Dimensionen omhandler, om barnet får udbytte af undervisningen og er deltagende, samt hvilket fagligt standpunkt barnet har. Dimensionen omhandler også barnets fravær og fremmøde, samt – hvis barnet er lidt større – hvilke planer og ambitioner barnet har for studie og fremtid.

	Undertema	Hjælpetekst
	Kognition	Kognition vedrører barnets erhvervelse og anvendelse af viden, herunder for eksempel barnets koncentrationsevne, evne til at kunne forstå og overskue information samt evne og lyst til at udforske og afprøve nye ting.
	Motivation	Motivation vedrører barnets ambitionsniveau i forhold til potentiale samt tillid til og syn på fremskridt.
	Trivsel	Trivsel vedrører barnets trivsel med kammerater og voksenkontakt samt fremmøde og fravær i dagtilbuddet eller skolen.

ICS - Fritidsforhold og venskaber

Med dimensionen **'Fritidsforhold og venskaber'** sættes fokus på barnets trivsel blandt kammerater, andre jævnaldrene og voksne. Her er fokus på barnets sociale omgang med, og relationer til andre uden for familien, samt evne til at danne og fastholde venskaber. Dimensionen handler om barnets muligheder for at være sammen med kammerater samt deltage i fritidsaktiviteter og/eller fritidsjob.

	Undertema	Hjælpetekst
	Deltagelse i fritidsaktiviteter	Deltagelse i fritidsaktiviteter vedrører barnets/den unges deltagelse i fritidsaktiviteter og/eller varetagelse af fritidsjob.
	Venskaber	Venskaber vedrører barnet/den unges sociale omgang med, og relationer til andre uden for familien, samt evne til at danne og fastholde venskaber

Lokal dimension - Børneliv og trivsel

Dimensionen **‘Børneliv og trivsel’** er en lokal tilføjelse, og indeholder et undertema kaldet **‘Børne-/ungerettede aktiviteter, højtider og mærkedage’**. Denne anvendes til at dokumentere på aktiviteter, som bidrager til at skabe det gode børneliv.

	Tema	Hjælpetekst
	Børne-/ungerettede aktiviteter, højtider og mærkedage	Anvendes til at dokumentere aktiviteter, som barnet/den unge har deltaget i, eller er tilbudt deltagelse i, og som ikke udgør en hobbypræget aktivitet (der henvises her til "Deltagelse i fritidsaktiviteter"). Aktiviteterne kan foregå i eller uden for tilbuddet og kan være forbundet med højtider og mærkedage. Aktiviteter omfatter fx bage kage, fælles gåture, brætspil, biograf-, shoppingtur, lege-/samværsaftale og besøge seværdigheder. Undertemaet anvendes også til at dokumentere fejring/markering af højtid eller mærkedag. Det kan være at samles om at se julekalender, være på påskejagt, halloween(u)hygge, fastelavnsfest, morgenvækning på fødselsdage, sommerfest eller ferieaktiviteter.

ICS - Familie og netværk

Dimensionen '**Familie og netværk**' omhandler de samlede socioøkonomiske forhold, som har betydning for familien samt de relationer, der er imellem barnet, barnets forældre og eventuelle søskende, der hvor barnet bor. Begrebet 'familie' kan som bekendt have mange varianter og sammensætninger. 'Familie' kan derfor forstås meget bredt, og det er individuelt for hvert barn, hvad der udgør barnets familie.

	Undertema	Hjælpetekst
	Familieforhold og baggrund	Med dimensionen 'Familieforhold og baggrund' sættes fokus på barnets nære familie, som ofte er dér, hvor barnet bor. Dimensionen indeholder information om, hvordan barnets familie er sat sammen: Hvem bor i hjemmet, hvor mange søskende eller stedsøskende har barnet, og hvordan er barnets relation til forældrene og søskende? Fokus er også på forældres og søskendes fysiske og psykiske sundhed og trivsel, som kan have betydning for barnet. Endvidere indgår her information om, hvis der tidligere har været begivenheder af betydning for familien som for eksempel tab, kriser eller skilsmisse. I tilfælde af skilsmisse bør der være opmærksomhed på, hvorvidt barnet har kontakt til begge forældre.
	Bolig, beskæftigelse og økonomi Dette undertema er ikke tilgængeligt for afdelingerne: Spiren, Egelunden og Udsigten.	Med dimensionen 'Bolig, beskæftigelse og økonomi' sættes et bredt fokus på de materielle rammer, familien har. Her er fokus på boligens type og på, om der i hjemmet er plads til, at barnet kan udfolde sig, fx om der er et sted, hvor barnet kan slappe af, lave lektier, og hvor barnet kan have venner på besøg. Dimensionen indeholder information om boligens beliggenhed i forhold til muligheder for socialt samvær og fritidsaktiviteter, samt om familien har boet forskellige steder. Dimensionen indeholder også forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet – om forældrene fx har stabile jobs, eller om jobsituationen er mere svingende. De forhold, som forældrene arbejder under, kan ligeledes være relevante, for eksempel hvordan forældrenes arbejdstider spiller ind i den måde, hverdagen bliver tilrettelagt på. Endelig rummer dimensionen et overordnet billede af familiens økonomiske stabilitet, herunder strukturelle faktorer, der kan udgøre en selvstændig faktor for forståelsen af barnets behov.

ICS - Forældrekompetencer

Dimensionen 'Forældrekompetencer' omhandler forældrenes måde at imødekomme barnets nuværende og kommende behov. Begrebet 'forældre' skal ikke alene forstås som barnets biologiske forældre, men rummer også andre betydningsfulde omsorgspersoner i barnets liv som for eksempel stedforældre, plejeforældre og nære slægtninge med en meget tæt relation til barnet.

	Undertema	Hjælpetekst
	Trygt omsorgsmiljø	Med dimensionen 'Trygt omsorgsmiljø' sættes fokus på forældrenes kompetencer til at kunne tilvejebringe en grundlæggende omsorg for barnet som for eksempel at sikre barnet fysisk, materiel og nærværende omsorg. Dimensionen omhandler også de rutiner, som familien har i hverdagen, som for eksempel om familien spiser måltider sammen. Her er fokus på forældrenes følelsesmæssige varme, som handler om forældrenes kompetencer til at kunne 'rumme' barnet og leve sig ind i barnets situation og dermed få øje på barnets omsorgsbehov. Dimensionen omhandler stabilitet, som både kan forstås som forældrenes evne til på en stabil måde at reagere over for barnet og forældrenes evne til at sikre stabilitet for barnet ved for eksempel at hjælpe barnet i de situationer, hvor en støtte kan forhindre oplevelsen af nederlag for barnet. Endelig indeholder dimensionen sikkerhedsaspekter, som er forældrenes kompetence til at forudsige og beskytte barnet mod potentielle farer og/eller overgreb.
	Stimulering og vejledning	Med dimensionen 'Stimulering og vejledning' sættes fokus på forældrenes kompetence til på passende vis i forhold til barnets alder at opmuntre barnet til at udvikle sig både socialt og intellektuelt og på forældrenes engagement i barnets udvikling. Dimensionen omhandler også, hvilke strategier forældrene har for konfliktløsning, og om de er enige i den måde, de opdrager barnet på, samt forældrenes indbyrdes samarbejde.
	Understøttelse af relationer	Med dimensionen 'Understøttelse af relationer' sættes fokus på forældrenes kompetence i at fremme barnets sociale kompetencer som for eksempel at tale med barnet om, hvorfor andre mennesker reagerer, som de gør. Dimensionen indeholder et fokus på, hvordan forældrene understøtter barnets deltagelse i fællesskaber, for eksempel ved at bakke op om de sociale aktiviteter, som barnet har mulighed for at deltage i.